DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ ET SANCTO LUCÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XXIX. NOVEMBRIS.

M. FRANCISCO-ANTONIO LE DRAN, Doctore Medico, Præside.

Confert-ne ventriculi motus, ad elaborationem chyli?

MOTU vivunt animalia, motu pereunt. Humores scilicet & spiritus agitatione continuâ vitæ functiones absolvunt: sed præcipiti dum cursu vehuntur, cutis repagula transiliunt; & quâlibet horâ, solidarum quoque partium, quas fugiendo diruunt, corpuscula secum abripiunt. Brevi itaque viventes deficerent, si perpetua hæc tam solidarum quàm fluidarum particularum damna non repararent alimenta. Hæc ideò sicca vel liquida (fame & siti jacturæ majoris interpretibus) appetunt animantes: utraque verò ex variâ rerum dissimilium congerie genita; diversis enim partibus reficiendis alimentorum mixtione providetur. Iniquè igitur de sorte suâ nonnulli queruntur, quòd arentes fauces proluere non liceat aquâ, à quibuslibet rerum vicinarum effluviis expeditâ; vel quod nullis aurum diffluat liquoribus, qui possint impunè ventriculo committi. Vix enim utile quidquam nutritioni pura conferunt elementa, vel metalla, aurum omnium minimè; quippe quod sibi pertinaciter cohæret, quia similibus ex partibus coalescit, nulla corporis alieni societate discretis. Ne credas tamen, alimenta quò sunt pluribus composita, eò magis esse alendo corpori idonea. Prosunt quæ natura congessit, nocent quæ miscet ars gulæ delitiis addicta. Lædunt cœnæ dubiæ, & mixta assis elixa, Conchylia Turdis. Hæc enim confusa, stomachò tumultum inferunt; & ventriculo vix ex tantò rerum dissimilium acervò chylum elaboranti, negotium ingens facessunt.

CANDIDO rore quem mammæ nutricis effundunt, nascentes pascimur. Albo liquore quem ventriculus subministrat, totò vitæ decursu reficimur. Humor ille ex cibis attritis, coctis, expressis effluens, chylus est: ut lacti colore & substantiæ modo, sic & facili unius vicissim in alterum mutatione, congener. Ex lacte nimirum, tenellis infantium, & languidis convalescentium ventriculis, citissimè chylus generatur; nec minùs expeditè, è chylo cum sanguine ad nutricum mammas affluente, lactis penuria reparatur. Ex liquidis ille solidisque manat alimentis; citius quidem & facilius, si mollia & simplicia, longo verò & vehementi ventriculi nisu, si dura & composita devorentur. Cùm enim chylus, ut fiat accommodatum sanguini rudimentum, æqualis, fluidus, & albus evadat necesse sit, quò plura ab hisce conditionibus remota ventriculo traduntur, eò validiori fibrarum contentione dura mollibus, siccis liquida misceat opus est, ut res dissimiles in cremorem unius modi coalescant. Hîc si labem aliquam, dum in ventriculo versatur, contrahat; si nimirum, aut febrili calore illi nidor inuratur, aut refluente è Pancreate succo acrius ebulliens, acescat, vel resolutis ventriculi fibris, minùs subactus elabatur; vix aliorum viscerum ope culpa deletur: & licèt à crassioribus partibus attritionem aut coctionem eludentibus, à jejuno ad cœcum usque intestinum, expressione successivâ liberetur; & à fæcibus expeditus vasa destinata subeat: nihilominùs delicta ventriculi luit immerita cruoris massa.

VENTRICULUM principem esse primæ coctionis officinam, situs ejus & adnexa testantur. Medius est gulam inter unde excipiat alimenta, & intestina quibus illa in chylum mutata committat. Ambitu suo sinum, ad cibos continendos, viscerum omnium capacissimum complectitur. Tantâ verò fervidi sanguinis copiâ è propinquo corde, innumeris arteriis quâlibet discurrentibus, alluitur; calidissimaque illum viscera hepar scilicet, lien, pancreas, immo fons ipse caloris, & ab eo præceps æstuantis sanguinis rivus, tam arctè fovent & ambiunt: ut palam constet, tanto caloris apparatu non privatæ partis incolumitati, sed publico culinarii visceris foco provideri. His porrò cùm & salivæ, quæ cibis cum dentibus teruntur, accidit, & liquoris è glandulis gulæ & stomacho appositis decidui, fermentum sit annumerandum; extra dubium est, multiplici adeò caloris incitatione, in ventriculo cibos ad ebullitionem promoveri. Ne tamen illum putes, lebetis instar ardenti foco impositi, effervescentia alimenta otiosum continere: idque unum agere, ut onus suum quàm proximè ambiat, & osculis exactè obsignatis donec in chylum abeat, amplectatur. Neque ut illum ab inerti vendices otio, ab eò chylum absolvi, fabulosâ non minùs quàm inexplicabili substantiæ proprietate contendas. Verùm ut facilè, quid ad chyloseos complementum ventriculus conferat, intelligas; ipsius structuram, tunicas, nervos, sedulus inquire. Quæ scilicet media illi est membrana, carnosa, & omni fibrarum genere intertexta, uti staminum ordine, multiplici nervorum distributione, & carne tendorum æmula, musculi faciem refert; sic & musculi quoque munus obit: neque solùm rectis fibris rapit alimenta, transversis expellit, obliquis amplectitur, sed omnibus vel simul, vel vicissim agentibus, quadam sui totius in orbem commotione, (velut in compositis musculis contingit) alimenta versat, miscet, attenuat, & tunicæ interioris rugis & tuberculis comminuit.

LONGIUS multo cerebri patet imperium, quàm vulgò solet circumscribi: neque solùm in musculos, ad externas corporis partes arbitrio voluntatis agendas, institutos, ab eo spiritus motores influunt; sed in omnia viscera, non secus ac in artus, jus suum proferunt. Viscus nimirùm quodlibet, sive membranosum illud sit, sive parenchyma audiat, suis agitatur fibris: quibus solutis, aut constrictis, quod amicum est excipit; quod superfluum aut incommodum respuit. Neque enim frustrà, vel unius sensus gratiâ qui visceribus obtusior est, tot nervorum propagines in eorum membranas distribuuntur: sed nervi in ipsorum intima perreptantes fibris adnectantur; & eas pro diversâ motus necessitate contrahunt, aut laxant. Unde fit, ut quamquam illæ nesciâ voluntate moveantur, tamen illarum motus, pro variâ imaginationis commotione, sæpiùs ita temperentur, ut in violentis animi pathematis palpitent, vel repentè quiescant præcordia. Quod verò privatis partibus ad proprios usus concessum est, publicis officinis, meliore jure, ad totius œconomiam attributum est. Hinc cor non fibris modò, sed musculis pluribus instructum est, quibus indesinenter vibratur, atque etiam è vivis animantibus evulsum, sanguine vacuum, & lotum diutissimè palpitat: ut ideò, non abs re, illud robustum musculum divinus senex appellarit. Huic densâ carne, & staminum robore proximus est, secundus, avium quæ semina deglutiunt, ventriculus: ex fibris enim ille tam solidis, nervis, & tendinibus musculorum more compactus est; ut vix credat aliquis, tam valida motus instrumenta id solùm muneris obtinere, ut grana devorata, quàm plurimùm integra, complectatur. Animalium verò utrinque dentatorum licèt ventriculus membranosis visceribus soleat annumerari, si tamen insignes nervorum ramos, qui à sexto pari in carnosam illius membranam discurrunt, si firmam ejus compagem, & nervosam, quâ convestitur, tunicam expendamus; illum facilè musculi vices gerere, atque etiam validos, ad chyli elaborationem, posse motus obire intelligemus. Nec absurdum videtur, hisce partibus motum earum functionibus idoneum, à nervis mutuatum, adscribere; quæ in histericis, & melancholicis affectibus, nervorum irritatione, tam vehementer convelluntur, ut lienis, intestinorum, uteri, cordis & stomachi concussiones, oculis etiam & tactu manifestè percipiantur.

TANTI motus est ad absolutum primæ coctionis opus, ut ex quo cibi animantium ora subierunt, nusquam moveri desinant. Primùm enim dentibus in ore comminuuntur: mox linguâ & asperiore palati tunicâ, velut limâ, teruntur. Ac demùm continuâ gulæ compressione ad ventriculum traducti; illius agitatione tam diu subiguntur, donec quæ minùs divisa sunt fragmenta attenuentur, fluida solidis, tenuia crassioribus admisceantur; & partes quælibet alimentorum, indesinenti conversione, vim caloris æqualem percipiant, parique fermenti mole perfusæ, similem quoque ebullitionem concipiant. Nec secus ac massa panis, agitatione repetitâ, fermento melius imbuitur; & cerevisia, vinum, aut hydromel, in doliis commota, citiùs maturescunt: Ita chylus frequenti ventriculi convolutione, ut albescit, sic & brevi generosior & perfectior evadit. Adeò ut, quod solâ vividi quantumvis caloris ope, & acidi liquoris, licèt tenuissimi beneficio, sine motu, non nisi tædiosâ temporis morâ perficeretur, eo agente prælo melius & citius absolvatur. Hinc quibus animantibus gingiva superior inermis est, ut quæ integra ferè devorant alimenta conficiantur, quadruplici ventriculo provisum est: illa nimirùm in ingluvie macerata, quadratis reticuli cristis inciduntur; semilunaribus & asperis omasi membranis teruntur; ut tandem, accedente abomasi compressione, in chylum eliquentur. Sic & avibus quæ vel solidâ, vel extimâ tantùm pelle nudata, grana deglutiunt, duplex adest ventriculus: ut hæc in primo, humore è glandulis vicinis affluente, imbuta, in secundo tunicâ molæ instar sulcatâ munito, lapillis juvantibus quos aves absorbent, & actione validâ musculorum quibus ventriculus ille constat, in pultem chylosam abeant. Porrò, cùm ciborum quidquid ventriculus excepit, non simul colliquescat; sed sensim partes, quas rugosa illius tunica propiùs attingit, in chylum diffluant: partitis quoque vicibus per inferius ejus osculum ejiciuntur, & perpetuâ ventriculi compressione, quod coctum & dilutum est, in intestinâ continuò propellitur; ut sic quod super est elaborandum, simili elidente complexu, melius absolvatur.

Ergo ventriculi motus, ad chyli elaborationem confert.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Franciscus Pousse.

M. Thomas Bern. Bertrand.

M. Ægidius Adam.

M. Camillus Falconet, utriusque Aulæ Equestris Medicus ordinarius.

M. Hyacint. Theodorus Baron.

M. Joannes-Nicolaus de la Hire, è Regiâ Scientiarum Academiâ.

M. Alexis Littre, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.

M. Petrus Burette, Professor Regius, & è Regiâ Numismatum Academiâ.

M. Ludovicus Devaux.

Proponebat Parisiis MICHAEL PEAGET Parisinus, Baccal. Medicus, A. R. S. H. MDCCXIV.

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.